

Dato: 19. december 2014

Sagsnr. 2014-8133

Høringsnotat vedr. ”Faglig støtte til netværksplejefamilier m.fl., ændring af afgørelseskompetence i sager om ændring af an- bringelsessted samt nedsættelse af samtykkealder mv.”

Baggrund

Lovforslaget udmønter dele af aftalen om at styrke plejefamilieområdet, som er en del af satspuljeaftalen for 2015-2018. Lovforslaget indeholder to hovedelementer.

Lovforslagets første del skal sikre, at netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, får ret til yderligere faglig støtte. Formålet med lovforslaget er at understøtte, at børn og unge kan anbringes i familier, de allerede har en tilknytning til ved at sikre, at familierne får den nødvendige støtte til at sikre barnet eller den unge en positiv udvikling, som tager udgangspunkt i familiens og barnets eller den unges aktuelle støttebehov.

Lovforslagets anden del skal understøtte kontinuiteten i de anbragte børn og unges opvækst ved at styrke afgørelsesgrundlaget i sager om flytning fra et anbringelsessted til et andet i tilfælde, hvor forældremyndighedsindehaveren og den unge ikke samtykker hertil. Med lovforslaget ændres lovgivningen, således at børn og unge-udvalget fremover kan træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted i de tilfælde, hvor det vurderes, at hensynet til barnets eller den unges behov for støtte imødekommes bedst ved en ændring af anbringelsesstedet ud fra en konkret afvejning af hensynet til kontinuiteten i anbringelsen og formålet med anbringelsen. Samtidig stilles der forslag om at nedsætte alderen for samtykke til ændringen af anbringelsessted fra 15 år til 12 år.

Høringsparter

Følgende organisationer har haft lovforslaget i høring, men *ikke afgivet hørings-svar*:

3F – Fagligt Fælles Forbund, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Danmarks Lærerforening, Den Danske Dommerforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Advokater, Dansk Industri, Det centrale handicapråd, Dommerforeningen, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Fabu, Forening for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, Landsforeningen Bopam, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, botilbud og skolebehandlingstilbud, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, TABUKA, Ungdommens Vel og Ungdomsringen.

Der er modtaget hørings svar fra følgende organisationer, som *ikke har haft bemærkninger* til lovforslaget:

Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Danske Regioner, Datatilsynet, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Institut for Menneskeret-

tigheder, Landsforeningen af Socialpædagoger, FOA – Fag og Arbejde, Socialpædagogerne.

Følgende organisationer *har bemærkninger* til lovforslagets indhold:

Aarhus Kommune, Advokatrådet, Børne og kulturchefforeningen, Børnesagens Fællesråd, Børnerådet, Børns Vilkår, Dansk Socialrådgiverforening, ForældreLANDSforeningen (FBU), HK/kommunal, Kommunernes Landsforening, Landsforeningen af opholdssteder – LOS, Ungdommens Røde Kors, Statsforvaltningerne

Høringssvar

Generelt er lovforslaget blevet mødt med positive tilkendegivelser. En række organisationer har bemærkninger til konkrete elementer i lovforslaget, hvilket adresseres nedenfor.

1. Nedsættelse af samtykkealder ved afgørelser om ændring af anbringelsessted

Samtykke og barnets modenhed

FBU og Børnesagens Fællesråd finder det problematisk, at børn allerede fra 12 år skal tage stilling til, om de ønsker at skifte anbringelsessted. FBU henviser til, at et barn, der fx har boet i en plejefamilie gennem mange år kan blive udsat for et stort pres ved at skulle tage stilling til en afgørelse om at ændre anbringelsesstedet. FBU anbefaler såfremt lovforslaget vedtages, at samtykket sker efter reglen om samtykke til anbringelse i servicelovens § 53, og at samtykket skal omfatte formålet med anbringelsen. Endelig påpeger *Børns Vilkår og Børnerådet*, at børn skal inddrages i hele sagsprocessen og være klar over konsekvensen af deres samtykke/ikke samtykke i en så indgribende afgørelse som en ændring af anbringelsessted samt at børn altid skal gives mulighed for at blive inddraget i deres egen sag, i det omfang de er modne til det.

MBLIS' svar: MBLIS er enig i, at der er tale om en afgørende beslutning, hvor det er helt afgørende, at barnet afgiver samtykke eller afviser at give samtykke på et oplyst grundlag samt at der i hvert tilfælde foretages en vurdering af barnets modenhed. Derfor er det efter de nugældende regler også et krav, at barnets synspunkter altid skal inddrages med passende vægt i overensstemmelse med barnets alder og modenhed. Et samtykke forstås, efter de generelle forvaltningsregler, som enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse. Det betyder, at kommunalbestyrelsen efter de gældende regler tydeligt skal forklare, hvilken betydning barnets eller forældrerens samtykke eller mangel på samtykke har for det videre sagsforløb. Ved samtykke efter servicelovens § 53 er det specifikt selve formålet med anbringelsen, der specificeres at barnet skal give samtykke til og således ikke på samme måde relevant ved afgørelser om ændring af anbringelsessted, hvor barnet i stedet skal være oplyst om formålet med ændringen. Barnet kan tage en bisidder ved møder og samtaler med kommunen, der kan fungere som garant for, at barnets meninger og interesser bliver tilkendegivet og belyst fyldestgørende under sagsbehandlingen. Idet en ændring af anbringelsessted foretages på baggrund af barnets behov for støtte og en vurdering af barnets trivsel, vurderes det at være relevant at indhente samtykke allerede fra det fyldte 12. år, så barnet inddrages mere formelt i en så markant afgørelse for barnet og dermed styrke barnets retssikkerhed. Det sikrer samtidig, at der er overensstemmelse med klagealderen for denne type afgørelser, idet børn på 12 år i dag kan påklage afgørelsen om ændring af anbringelsessted til Ankestyrelsen.

Forslaget om at nedsætte samtykkealderen til 12 år fastholdes som følge af ovenstående dermed. Forslaget om, at børn skal give et informeret samtykke til ændringen efter servicelovens § 53 efterkommes ikke, idet et informeret samtykke til ændringer om anbringelsessted allerede er gældende efter loven i dag.

Nedsættelse af samtykkealder og sammenhæng til afgørelser om anbringelse uden samtykke

Børnerådet tilslutter sig en nedsættelse af samtykkealderen, men giver udtryk for, at det virker usammenhængende, at et 12-årigt anbragt barn, får mulighed for at give/ikke give samtykke til en flytning fra et anbringelsessted til et andet, mens en 12-årig, som skal anbringes uden for hjemmet, ikke får mulighed for at give/ikke give samtykke.

MBLIS' svar: MBLIS er af den opfattelse, at der ved en ændring af anbringelsessted oftest ikke vil være tale om en lignende loyalitetskonflikt, som når et barn skal anbringes uden for hjemmet. Dertil kommer, at mange ændringer af anbringelsessted igangsættes netop på baggrund af barnets eller den unges manglende trivsel på anbringelsesstedet, hvorfor det vurderes at være relevant at indhente formelt samtykke allerede fra det 12. år i disse afgørelser.

Der vurderes således at være en væsentlig forskel i de to afgørelser, og det vurderes derfor ikke at være hensigtsmæssigt at nedsætte samtykkealderen ved afgørelser om anbringelser uden for hjemmet i sammenhæng med dette lovforslag.

2. Om ret til faglig støtte for netværksplejefamilier og for familier, der har adopteret et barn, der tidligere har været anbragt i pleje i familien

FBU og KL henviser i deres høringssvar til, at der efter de gældende regler for støtte efter serviceloven er hjemmel til, at netværksplejefamilier og adoptivfamilier, kan få den nødvendige støtte i forbindelse med barnets støttebehov. *FBU* finder, at der ved særlovgivning er risiko for, at de fremhævede grupper får lettere adgang til den nødvendige støtte end andre grupper og anfører, at lovgivningen på området dermed bliver unødigt kompliceret. *FBU* anbefaler, såfremt lovforslaget vedtages, at lovhjemlen til faglig støtte til familier, der adopterer et barn eller ung, der har været anbragt i pleje i familien, sker efter servicelovens § 52, stk. 3 for at fremhæve, at der er tale om et barn, der bor i sin familie, og at der derfor er tale om støtte i hjemmet.

MBLIS' svar: MBLIS er enig i, at der efter serviceloven i dag er hjemmel til at yde støtte til de familier og børn eller unge, herunder også netværksplejefamilier og adoptivfamilier, som har behov for støtte. Netværksplejefamilier kan have dog have færre ressourcer at trække på i rollen som plejeforældre, fx fordi de oftest ikke har en pædagogisk baggrund, som det er tilfældet med en væsentlig del af de almindelige plejefamilier. De vil samtidig, i kraft af deres særlige tilknytning til barnets/den unges familie, ofte have et større behov for støtte end en traditionel plejefamilie til at håndtere relationen til den biologiske familie. Dermed vurderes der at være et særligt behov for at sikre, at netværksplejefamilier får en ret til yderligere og løbende faglig støtte, der ligger udover den nuværende ret og pligt til efteruddannelse og supervision. Fsva. adoptivfamilier, så viser en undersøgelse fra Ankestyrelsen, at selvom op mod hver tredje plejefamilie er motiverede for en adoption af deres plejebarn, så er ét af forbeholdene, at de kan miste den støtte kommunen tilbyder i forbindelse med barnets anbringelse. Der vurderes således at være et særskilt behov for at sikre, at adoptivfamilier får en ret til faglig støtte for at sikre barnet kontinuitet og nære relationer i opvæksten, og dermed, at dette specificeres i § 66 a, der regulerer forholdene for plejefamilier.

Forslaget efterkommes derfor ikke.

Omfanget og indholdet af faglig støtte

LOS bemærker det i lovforslagets bemærkninger fremgår, at den faglige støttes omfang og indhold fastsættes på baggrund af kommunalbestyrelsens konkrete vurdering af behovet herfor, og at det i denne forbindelse angives som hensigtsmæssigt, at det sker på baggrund af dialog med familien selv. *LOS* under-

streger, at familiens egen vurdering af deres behov ikke blot hensigtsmæssigt, men er en decideret forudsætning for vurderingen af støttens omfang og indhold. *Børn & Familier* og *Dansk Erhverv* anbefaler, at en kommende vejledning præciserer netværksplejefamiliers særlige situation og behov for støtte.

MBLIS svar: MBLIS er enig i, at omfanget og arten af den faglige støtte skal ske i samarbejde med familien. MBLIS vil i en kommende revision af vejledning 3 til serviceloven adressere dette nærmere og give eksempler herpå.

Udvidet målgruppe for faglig støtte

Aarhus Kommune gør opmærksom på, at problemstillingen med hensyn til støtte også er gældende for plejeforældre, der ved forældres død får tillagt forældremyndigheden, og derfor bør få samme mulighed for faglig støtte, som adoptivfamilier.

MBLIS' svar: Den beskrevne situation vurderes alene at forekomme helt undtagelsesvist og der vurderes således ikke at være behov for at udvide lovforslaget til den foreslåede gruppe. MBLIS vil dog være opmærksomme på eventuelle udfordringer i denne forbindelse i det videre arbejde på området.

Om ophør af støtte ved det fyldte 18. år og om efterværn

HK/Kommunal anfører, at de ikke er enige i, at støtten skal ophøre ved det fyldte 18 år og anbefaler desuden, at den unge, der adopteres, får en ret til efterværn, og dermed ligestilles med andre 18 årige anbragte/tidligere anbragte unge.

MBLIS' svar: I nærværende lovforslag stilles der alene forslag til at sikre en faglig støtte frem til det fyldte 18. år til netværksplejefamilier og adoptivfamilier. Efterværn indgår således ikke i lovforslaget, og bemærkningerne adresseres ikke i høringsnotatet, men tages i relevant omfang med i MBLIS' videre arbejde på området.

3. Afgørelser om ændring af anbringelsessted

Inddragelse af forældrenes holdning til ændring af anbringelsessted

FBU anfører, at forældrenes holdning til ændringen bør fremgå af indstillingen til børn og unge-udvalget som et særskilt punkt på lige fod med barnets.

MBLIS' svar: MBLIS er enig i, at forældrenes holdning til ændringen af anbringelsessted er afgørende. Derfor gælder det efter de gældende regler også er krav, at alle sager, der behandles efter serviceloven, skal være oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse. Desuden har forældremyndighedsindehaveren i dag formelt samtykkeret og vil i den forbindelse blive hørt i sagen, ligesom de har mulighed for at påklage afgørelsen til Ankestyrelsen, hvis de er uenige.

Forslaget efterkommes derfor ikke, det allerede er dækket af de eksisterende regler.

Børn og unge-udvalget kompetence til at træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted

KL mener ikke, at børn og unge-udvalget har de rette forudsætninger til at tage stilling til grundlaget om at flytte et barn/en ung fra et anbringelsessted til et andet. De begrundes det med, at der er tale om en konkret faglig vurdering, der kræver en særlig socialfaglig kompetence, som efter *KL's* opfattelse ikke er til stede i udvalget. *KL* bemærker desuden, at de undrer sig over, at det fortsat er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om det konkrete anbringelsessted og anfører, at det reelt vil være børn og unge-udvalget, der tager stilling til dette.

MBLIS' svar: Børn og unge-udvalget træffer efter de gældende regler den formelle afgørelse om ændring af anbringelsessted i tilfælde, hvor den unge over 15 år eller forældremyndighedsindehaveren ikke samtykker hertil. Dette ændrer lov-

forslaget ikke på. Med lovforslaget er det i stedet det grundlag udvalget skal træffe afgørelse om ændring af anbringelsessted på baggrund af, der ændres. MBLIS er ikke enig i, at børn og unge-udvalget ikke har de rette forudsætninger for at træffe afgørelsen og henviser til, at udvalget bl.a. består af to pædagogisk-psykologisk sagkyndige og en byretsdommer, der dels kan efterprøve de socialfaglige vurderinger og dels sikre, at sagen er tilstrækkelig oplyst og at de tilstrækkelige begrundelser for indstillingen er til stede. Kommunen træffer valg om det konkrete anbringelsessted i overensstemmelse med barnets handleplan, hvilket indebærer, at der ud fra det beskrevne formål og de konkrete mål med anbringelsen skal vælges et anbringelsessted, der kan bidrage til at disse mål opnås. Det er dermed kommunen, der fører det personrettede tilsyn og har den løbende kontakt med barnet, der har de bedste forudsætninger for at vælge det rigtige anbringelsessted.

Advokatbistand til barnet ved afgørelser i børn og unge-udvalget

HK/Kommunal peger på, at børn og unge skal sikres foretræde i børn og unge-udvalget med gratis advokatbistand i forbindelse med børn og unge-udvalgets behandling af sagen.

MBLIS' svar: MBLIS er enig i, at børn og unge skal sikres gratis advokatbistand i sager, der behandles af børn og unge-udvalget. Derfor har forældre og unge over 12 år efter de gældende regler også ret til gratis advokatbistand og de kan tage en bisidder med til møder i børn og unge-udvalget. Desuden har forældre samt børn og unge desuden ret til at udtale sig over for udvalget, inden der træffes en afgørelse.

Regler om gratis advokatbistand og foretræde er således omfattet af de eksisterende regler, og det ændres der ikke på med dette lovforslag.

Opsættende virkning

Børnerådet noterer sig, at reglen om opsættende virkning ved kommunens afgørelse om valg af nyt anbringelsessted stadig er gældende, hvilket de ser som en forudsætning for ændringen. *Børnerådet* tilslutter sig ændringen, forudsat at børnene oplyses om klageadgangen, herunder hvortil de skal klage, hvor lang sagsbehandlingstiden må forventes at være, samt om at der er opsættende virkning, som konkret betyder, at barnet kan blive boende, indtil klagesagen om valg af nyt anbringelsessted er afgjort.

MBLIS' svar: Det er efter serviceloven i dag et krav, at alle børn og unge-udvalgsafgørelser, såvel som afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen, skal indeholde oplysninger om klageadgang, hvorfor bemærkningen ikke giver anledning til ændringer i lovforslaget.

Mulighed for at træffe foreløbige (akutte) afgørelser

Lovforslaget har desuden været i høring i diverse ministerier og myndigheder, der i denne høring gjort departementet opmærksom på, at formanden for børn og unge-udvalget med det fremlagte forslag I ændring af anbringelsessted bør kunne træffe foreløbige (akutte) afgørelser om ændring af anbringelsessted, som det også er tilfældet i dag efter § 75, stk. 1.

Der er på denne baggrund foretaget en ændring med henblik på at opretholde den eksisterende mulighed for, at børn og unge-udvalgets formand kan træffe foreløbige (akutte) afgørelse om ændring af anbringelsessted for anbragte børn og unge.